

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησης: 26/2017
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΤΜΗΜΑ ΣΤ'
Συνεδρίαση της 8ης-2-2017

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Ιωάννης - Κωνσταντίνος Χαλκιάς, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Παρασκευάς Βαρελάς, Θεόδωρος Ψυχογιός, Γεώργιος Κανελλόπουλος, Βασιλική Τύρου, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Γαρυφαλιά Σκιάνη, Γεώργιος Ανδρέου και Ευαγγελία Σκαλτσά, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής Κωνσταντίνος Ζομπάρας, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη χωρίς ψήφο)

Αριθμός Ερωτήματος: Το έγγραφο με αριθμό 22539/Δ9.5865/8-6-2016 του Τμήματος Οργάνωσης και Απλούστευσης Διαδικασιών ΥΠ.Ε.Κ.Α.Π. και Σ.Ε.Π.Ε, Δ/ση Υποστήριξης Ανθρώπινου Δυναμικού και Υπηρεσιών της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Ερώτημα: Αν πρέπει να βεβαιώνεται το 80% των προστίμων που επέβαλε το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (εφεξής ΣΕΠΕ), (καθόσον κατ' εφαρμογή της διάταξης της παρ. 2 του άρθρου 16 του ν. 2639/1998, όπως ίσχυε πριν την τροποποίησή του από το άρθρο 11 του ν. 3846/2010, η άσκηση προσφυγής κατά της Πράξης Επιβολής Προστίμου (εφεξής ΠΕΠ) για παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας είχε ανασταλτικό χαρακτήρα για το ποσόστό αυτό), μετά την έκδοση οριστικών αποφάσεων από τα αρμόδια Διοικητικά Δικαστήρια και την άσκηση εμπροθέσμων εφέσεων κατ' αυτών.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Στ' Τμήμα) γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό

1. Κατά της ομόρρυθμης εταιρείας «Μ.Γ. ΚΑΙ ΣΙΑ Ο.Ε.» εκδόθηκαν το έτος 2008 τρεις Πράξεις Επιβολής Προστίμου (ΠΕΠ) του ΣΕΠΕ, με τις οποίες επιβλήθηκαν στην εταιρεία αυτή για παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας, τρία πρόστιμα ποσού 10.000 ευρώ για κάθε μία παράβαση. Κατά των ΠΕΠ αυτών, η εταιρεία άσκησε ισάριθμες προσφυγές ενώπιον του αρμοδίου Μονομελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου.
2. Με την άσκηση των προσφυγών αυτών, η εταιρεία κατέβαλε σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 16 παρ. 2 του ν. 2639/1998, όπως ίσχυε τότε, το 20%, ήτοι 2.000 ευρώ για κάθε ΠΕΠ, στην αρμόδια ΔΟΥ, καθόσον η άσκηση της προσφυγής κατά καθεμιάς, είχε ανασταλτικό αποτέλεσμα για το 80% του ποσού του προστίμου, ήτοι 8.000 ευρώ για κάθε ΠΕΠ, βάσει της ίδιας διάταξης.
3. Στη συνέχεια, για τις πιο πάνω προσφυγές, εκδόθηκαν αντίστοιχες οριστικές αποφάσεις του Μονομελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου, το έτος 2015, με τις οποίες έγιναν μερικά δεκτές όλες οι προσφυγές, τροποποιήθηκαν οι αντίστοιχες ΠΕΠ και περιορίσθηκαν τα επιβληθέντα πρόστιμα στο ποσόν των 7.000 ευρώ για την κάθε μία. Κατά των ως άνω αποφάσεων ασκήθηκαν από την εταιρεία εμπρόθεσμα και νομότυπα ισάριθμες εφέσεις.
4. Παρ' όλα αυτά η αρμόδια κατά τόπο Επιθεώρηση Εργασίας βεβαίωσε στην αρμόδια ΔΟΥ για την μία εκ των τριών ΠΕΠ το υπόλοιπο ποσοστό του 80%, όπως τροποποιήθηκε με μία εκ των τριών (ομοίων) αποφάσεων του δικάσαντος Δικαστηρίου, ήτοι το ποσόν των 5.000 ευρώ, μετά την αφαίρεση του ποσού των 2.000 ευρώ που ήδη είχε καταβληθεί, βεβαίωσε δηλαδή ολόκληρο το ποσό των 7000 ευρώ του τροποποιηθέντος με την δικαστική απόφαση προστίμου. Η εταιρεία μετά από αυτό υπέβαλε υπόμνημα - αίτηση προς το ΣΕΠΕ και ζήτησε την ανάκληση της βεβαίωσης του προστίμου, ισχυριζόμενη ότι η αναστολή του 80% του επιβληθέντος προστίμου ισχύει μέχρι να εκδοθεί απόφαση επί της ασκηθείσας ως προς αυτό έφεσης. Με αφορμή το αίτημα αυτό, υποβλήθηκε το παρόν ερώτημα.

ΓΧ

Νομοθετικό Πλαίσιο

5. Σύμφωνα με το άρθρο 16 παρ. 2 του ν. 2639/1998 «Ρύθμιση εργασιακών σχέσεων, σύσταση Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας και άλλες διατάξεις» (Α' 205): «Άρθρο 16... 2. Η πράξη επιβολής προστίμου, κατά τα ανωτέρω, κοινοποιείται με απόδειξη στον παραβάτη και αποτελεί έσοδο του Δημοσίου. Κατά της πράξης επιβολής προστίμου ασκείται προσφυγή ουσίας, μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την κοινοποίησή της, ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου. Η προσφυγή είναι απαράδεκτη εάν δεν κοινοποιηθεί στην αρμόδια υπηρεσία του Σ.Ε.Π.Ε. μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την κατάθεσή της. Η άσκηση της προσφυγής έχει ανασταλτικό χαρακτήρα για το 80% του προστίμου. Από την αρμόδια υπηρεσία του Σ.Ε.Π.Ε. βεβαιώνεται το 20%, του επιβληθέντος προστίμου με την άσκηση της εμπρόθεσμης προσφυγής, το οποίο εισπράττεται από την αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (Δ.Ο.Υ.) ως δημόσιο έσοδο. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μπορεί να ρυθμίζονται οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή του άρθρου αυτού».

6. Το άρθρο 11 του ν. 3846/2010 «Εγγυήσεις για την εργασιακή ασφάλεια και άλλες διατάξεις» ορίζει: «Άρθρο 11. Διοικητικές κυρώσεις. Το άρθρο 16 του ν. 2639/1998, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, αντικαθίσταται ως ακολούθως: Άρθρο 16... 2. Η πράξη επιβολής προστίμου κατά τα ανωτέρω κοινοποιείται με απόδειξη στον παραβάτη και το πρόστιμο αποτελεί έσοδο του Δημοσίου. Κατά της πράξης επιβολής προστίμου ασκείται προσφυγή ουσίας μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την κοινοποίηση της ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου. Μέσα στην ίδια προθεσμία η προσφυγή κοινοποιείται με μέριμνα του προσφεύγοντος και με ποινή απαραδέκτου στην αρμόδια υπηρεσία του ΣΕΠΕ. Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής και η άσκηση αυτής δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της πράξης επιβολής προστίμου. Η αρμόδια υπηρεσία του ΣΕΠΕ βεβαιώνει το ποσό του επιβληθέντος προστίμου, το οποίο εισπράττεται από την αρμόδια Δημόσια οικονομική Υπηρεσία, ως δημόσιο έσοδο. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης μπορεί να ρυθμίζονται τα σχετικά θέματα για την εφαρμογή του άρθρου αυτού».

7. Σύμφωνα με το άρθρο 24 του ν. 3996/2011 «Αναμόρφωση του Σώματος Επιθεωρητών Εργασίας, ρυθμίσεις θεμάτων Κοινωνικής Ασφάλισης και άλλες διατάξεις» (Α' 170): «Άρθρο 24 (Διοικητικές κυρώσεις σε περίπτωση παραβίασης της εργατικής νομοθεσίας): «... 6. Η πράξη επιβολής προστίμου κατά τα ανωτέρω κοινοποιείται με απόδειξη στον παραβάτη. Κατά της πράξης επιβολής προστίμου ασκείται προσφυγή ουσίας μέσα σε εξήντα ημέρες από την κοινοποίηση της ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου. Μέσα στην ίδια προθεσμία η προσφυγή κοινοποιείται με μέριμνα του προσφεύγοντος και με ποινή απαραδέκτου στην αρμόδια υπηρεσία του Σ.Ε.Π. Ε.. Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής και η άσκηση αυτής δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της πράξης επιβολής προστίμου. Η αρμόδια υπηρεσία του Σ.Ε.Π.Ε. βεβαιώνει το ποσό του επιβληθέντος προστίμου, το οποίο εισπράττεται από την αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία ως δημόσιο έσοδο. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης μπορεί να ρυθμίζονται τα σχετικά θέματα για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής».

8. Στο άρθρο 33 του ιδίου ν. 3996/2011 ορίζεται: «Άρθρο 33... 14. Τα άρθρα 6 έως 17 του ν. 2639/1998 καταργούνται».

9. Περαιτέρω το άρθρο 88 του ν. 2717/1999 «Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας» (Α' 97) προβλέπει τα εξής: «Άρθρο 88 (Αναστολή εκτέλεσης). Εφόσον στον Κώδικα δεν ορίζεται ειδικώς διαφορετικά, οι προθεσμίες των ένδικων μέσων, καθώς και η άσκησή τους, δεν έχουν ανασταλτικό αποτέλεσμα. Είναι όμως δυνατόν να χορηγηθεί, κατά περίπτωση, αναστολή εκτέλεσης της Πράξης ή της Απόφασης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 200 έως και 209».

10. Το άρθρο 206 του ιδίου ως άνω Κώδικα ορίζει: «Άρθρο 206 (Προϋποθέσεις). Σε κάθε περίπτωση που η προθεσμία ή η άσκηση του ενδίκου μέσου δεν συνεπάγεται κατά νόμο την αναστολή εκτέλεσης της προσβαλλόμενης απόφασης, μπορεί, ύστερα από αίτηση εκείνου που άσκησε το ένδικο μέσο, να ανασταλεί, με συνοπτικά αιτιολογημένη απόφαση του δικαστηρίου, εν όλω ή εν μέρει η εκτέλεση της απόφασης αυτής».

11. Ακολουθώντας το άρθρο 207 του ιδίου Κώδικα αναφέρει: «Άρθρο 207 (Αρμοδιότητα). Αρμόδιο για τη χορήγηση της αναστολής είναι το τριμελές ή

ΓΧ

μονομελές δικαστήριο στο οποίο εκκρεμεί το ένδικο μέσο, εφόσον αυτό είναι αρμόδιο για την εκδίκαση της κύριας υπόθεσης».

Ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και του όλου νομικού πλαισίου στο οποίο εντάσσονται και την υπαγωγή σε αυτές των πραγματικών περιστατικών προκύπτουν, τα εξής:

12. Κρίσιμο ζήτημα στην προκειμένη υπόθεση, δεδομένου ότι έχει ήδη εκδοθεί οριστική απόφαση για την προσφυγή και εκκρεμεί έφεση κατ' αυτής, δεν είναι το ανασταλτικό ή μη αποτέλεσμα της άσκησης της προσφυγής, αλλά το ανασταλτικό ή μη αποτέλεσμα της άσκησης της έφεσης επί της ήδη εκδοθείσας δικαστικής απόφασης.

13. Το άρθρο 88 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας θέτει τον βασικό κανόνα, σύμφωνα με τον οποίο, εφόσον στον Κώδικα αυτόν δεν ορίζεται διαφορετικά, η άσκηση των ενδίκων μέσων και η προθεσμία προς άσκησή τους δεν έχουν ανασταλτικό αποτέλεσμα, δεν επιφέρουν δηλαδή την αυτοδίκαιη αναστολή εκτέλεσης της προσβαλλόμενης απόφασης (βλ. ΓνΝΣΚ 113/2013, 347/2009, 525/2006). Αναστολή της εκτέλεσης της Απόφασης (όπως και της Πράξης) μπορεί να χορηγηθεί κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 200 - 209 Κώδικα Διοικ. Δικονομίας (βλ. Ν. Χατζητζανή «Κώδιξ Διοικητικής Δικονομίας-Ερμηνεία κατ' άρθρον» εκδ. 2η 2004, σελ. 662, Π. Λαζαράτου «Διοικητικό Δικονομικό Δίκαιο», 2η εκδ., σελ. 1030, Π.Δαγτόγλου «Διοικητικό Δικονομικό Δίκαιο» 6^η εκδ. 2014, σελ. 711).

14. Στην συγκεκριμένη περίπτωση η εταιρεία, στην οποία επιβλήθηκαν τα πρόστιμα, άσκησε μεν εφέσεις κατά των –εν μέρει- απορριπτικών δικαστικών αποφάσεων, με τις οποίες υποχρεώθηκε να καταβάλει ποσοστό 70% του αρχικώς επιβληθέντος προστίμου, ήτοι: κατά 50% περισσότερο αυτού που είχε προκαταβάλει κατά την άσκηση της προσφυγής (20%), ωστόσο, ως ελέγχθη, η άσκηση αυτή δεν συνεπάγεται την αναστολή εκτέλεσης των οριστικών αυτών αποφάσεων και, ως εκ τούτου, η ως άνω Υπηρεσία δύναται να προβεί ακωλύτως στην είσπραξη των υπολοίπων 5.000 ευρώ (για κάθε παράβαση), κατά τα λεχθέντα, εκτός αν, στο μεταξύ, χορηγήθηκε στην υπόχρεο εταιρεία δικαστική αναστολή εκτέλεσης των κρίσιμων αποφάσεων.

Απάντηση

Με βάση τα προεκτεθέντα, στο τεθέν ερώτημα, το Στ' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, γνωμοδότησε ομόφωνα ως εξής:

15. Το ΣΕΠΕ, μετά την έκδοση οριστικών δικαστικών αποφάσεων που απορρίπτουν εν μέρει τις προσφυγές εταιρείας κατά προστίμων του, δικαιούται να εισπράξει ακωλύτως όλο το ποσό που καταλόγισαν οι ως άνω αποφάσεις (μετά την αφαίρεση του προκαταβληθέντος ποσοστού), παρά την άσκηση εμπροθέσμων εφέσεων κατ' αυτών από την υπόχρεο εταιρεία, ενόψει του μη ανασταλτικού αποτελέσματος των εν λόγω εφέσεων, κατά το άρθρο 88 του ν. 2717/1999.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα 08-05-2017

Ο Πρόεδρος του Στ' Τμήματος

Γ. Χαλκιάς

Ιωάννης-Κωνσταντίνος Χαλκιάς

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

Κωνσταντίνος Ζαμπάρας

Κωνσταντίνος Ζαμπάρας

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.